

nelson mandela

seçimleriniz
korkularınızı değil
umutlarınızı yansıtın

Bir hayalperestin zafer hikâyesi

DESTEK YAYINLARI: 1559
FELSEFE: 67

**NELSON MANDELA / SEÇİMLERİNİZ KORKULARINIZI DEĞİL
UMUTLARINIZI YANSITSIN**

Yayıma Hazırlayan: Ferhat Atik

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, yayınevinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

İmtiyaz Sahibi: Yelda Cumaloğlu
Genel Yayın Yönetmeni: Ertürk Akşun
Felsefe Serisi Yayın Koordinatörü: Özlem Küskü
Editör: Devrim Yalkut
Kapak Tasarım: İlknur Muştu
Sayfa Düzeni: Cansu Poroy
Sosyal Medya-Grafik: Tuğçe Budak - Mesud Topal

Destek Yayınları: Şubat 2022
Yayıncı Sertifika No. 13226

ISBN 978-625-441-559-3

© Destek Yayınları
Abdi İpekçi Caddesi No. 31/5 Nişantaşı/İstanbul
Tel. (0) 212 252 22 42
Faks: (0) 212 252 22 43
www.destekdukkan.com
info@destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari
instagram.com/destekyayinlari

Deniz Ofset – Çetin Koçak
Sertifika No. 48625
Maltepe Mahallesi
Hastane Yolu Sokak No. 1/6
Zeytinburnu / İstanbul
Tel. (0) 212 613 30 06

Destek Dukkan

nelson mandela

seçimleriniz

korkularınızı değil

umutlarınızı yansıtın

Bir hayalperestin zafer hikâyesi

Yayıma Hazırlayan: Ferhat Atik

Önsöz

Kimi hayatlar kolay yaşanmıyor. Nelson Mandela'nın hayatı da böyleydi. Kendi özgürlüğünü hiçe sayarak, ülkesinin daha mutlu ve daha umutlu geleceği için hayatının her evresinde mücadele etti. Onun mücadelesi, dünyada, mücadele motivasyonunu yitiren her toplum ve her birey için dönüp dönüp incelenmesi gereken bir kişisel gelişim dersidir.

Mandela, hayatının bir kısmını değil, tamamını ülkesinin ırkçılıktan arınmasına adadı. Bu adayış, ona öylesine bir tecrübe kazandırdı ki bugün Mandela'ya ait olduğunu bildiğimiz her cümle, bizler için derin bilgiler içeren bir ansiklopedi değerindedir.

Şimdi Mandela'nın hayatından öğrenme zamanı.

Ferhat Atik

Nelson Mandela kimdir?

Mandela deyince ismi dünyanın neresinde geçerse geçsin, hemen herkesin aklına aynı düşünceler gelir...

Özgürlük, mücadele, direniş...

Nelson Mandela 18 Temmuz 1918 tarihinde Mvezo, Güney Afrika'da doğdu. Ailesi Xhosa dilini konuşan Tembu kabilesindendi. Babası bu kabilenin şefi Gadla Henri Mandela'ydı. Liseyi bitirdikten sonra Fort Heyr Üniversitesi'ne girdi. Ancak katıldığı bir öğrenci boykotu nedeniyle okuldan ve bölgeden uzaklaştırıldı. Daha sonra yarıda bıraktığı okulunu uzaktan eğitim yoluyla tamamladı.

1942'de hukuk bölümünü bitirdi ve avukatlık yapmaya başladı. Ülkenin ilk siyahi avukatı unvanını aldı.

Okuldan uzaklaştırılması, babasının ölümünden sonra kendisini okutan şef tarafından iyi karşılanmayıp evliliğe zorlanınca Johannesburg'a kaçtı. Burada yaşarken, sömürgeciliğe karşı olma düşüncesi pekişti. ANC'ye katıldı. ANC 1922'de siyahilerin ağır çalışma şartlarına karşı kurulan bir birlikti. 1930'lu yıllarda ırkçı

baskılar artınca ANC ırkçılığa karşı büyüyen tepkinin merkezi oldu. 1942'de Nelson Mandela'nın da katılımı ve etkin çalışmaları ile daha da güç kazandı. 1944 yılında ise ANC Gençlik Birliği, harekete yeni bir soluk getirdi. Gençlik hareketi Nelson Mandela, Walter Sisulu ve Oliver Tambo gibi etkili liderlerin görüşlerini Afrika milliyetçiliğine dayandırdılar.

Siyasi bir partiye dönüşen ANC, Güney Afrika Cumhuriyeti'nde çoğunluk yönetiminin kurulduğu Mayıs 1994'ten bu yana hükümette bulunan merkez-sol çizgideki partiydi. Mandela, bu partinin kurucu üyesiydi.

Avukat olarak çalışırken kışkırtıcı aktivitelerden dolayı tutuklandı. Faaliyetlerinin şiddet içermeyeceğini söylemesine rağmen 1961'de Afrika Komünist Partisi ile işbirliği yaparak militan Umkhonto we Sizwe örgütünü kurdu. Bu örgüt silahlı milislerden oluşuyordu.

“1960'ta ANC'nin askeri kanadı olan Unkhonta we Sizwe'nin kurulmasıyla birlikte silahlı mücadeleye başvurmamız Apartheid'in şiddetine karşı tamamen savunma amaçlı bir eylemdi.”

Artık siyahlar adına doğrudan mücadele veriyordu. Ocak 1962'de kendisine destek aramak için ülke dışına çıktı. İngiltere ve Afrika ülkelerini dolaştı. Afrika ülkeleri ile sosyalist ülkelerden yardım aldı, ardından ülkesine döndü. Ancak arkadaşlarıyla birlikte, izinsiz

yurtdışına çıkmak, halkı kışkırtmak, sabotajlar ve suikastlar düzenlemek iddialarıyla yargılandı. Halkın, tamamının temsil edilmediği ve beyazların temsil edildiği parlamentonun çıkardığı kanunlara uymak zorunda olmadığını savunsa da 1964'te ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. Bu süreçte artık ırk ayrımına karşı mücadele eden Afrikalı siyahilerin simgesi oldu.

Artık Nelson Mandela, dünyanın en ünlü mahkûmu olarak anılıyordu.

Güney Afrika'nın Robben Adası'nda 27 yıl hapiste kaldıktan sonra 1980'li yıllarda, ırkçılık karşıtı hareketler tüm dünyada artınca 1990 yılında Devlet Başkanı De Klerk tarafından şartsız olarak serbest bırakıldı. Serbest bırakıldığı zaman 71 yaşındaydı. Serbest bırakılmasına Güney Afrika siyahilerinin yanında beyazlar da sevindiler. Bu yıldan itibaren artık ANC'nin başkanıydı. Mandela kendi mücadelesini şu sözlerle ifade eder:

“Mücadele benim hayatımdır. Hayatımın sonuna kadar siyahların bağımsızlığı için mücadele edeceğim.”

Bu sözler, halkın Mandela'yı topyekûn sevmesini sağladı. Hapisten çıkınca, demokratik bir Güney Afrika kurulması için çalıştı, bunu başardı ve hayalindeki ülkeyi kurdu.

10 Mayıs 1994'te Güney Afrika'nın ilk siyahi devlet başkanı olarak seçildi. Devlet Başkanı olarak yeni bir

anayasa oluşturdu. Bu anayasa ile toprak reformu, yoksullukla mücadele ve sağlık gibi yoğun ve başarılı politikaları uyguladı. Doğruluk ve Uzlaşma Komisyonu'nu kurdu ve geçmişte yaşanan insan hakları ihlallerinin araştırılmasını sağladı. Lockerbie Faciası gibi olaylarda arabulucu olarak rol aldı. Bu reform ve başarılar sonrasında, ikinci bir seçime katılmayı reddetti.

Mandela daha sonra ulusal lider olarak hayır işlerinde yer alarak, yoksulluğa ve AIDS'e karşı savaşta mücadele etti.

8 Haziran 2013'te rahatsızlanarak hastaneye kaldırılan Nelson Mandela, 5 Aralık 2013'te ülkesi için feda ettiği tüm yaşamının ardından hayallerini gerçeğe dönüştürmüş bir mücadeleci olarak hayata gözlerini yumdu.

Bugün Nelson Mandela, özgürlük ve demokrasi savaşçısı olarak kabul edilir. Anti-sömürgeci ve ırksal ayrımcılığa karşı faaliyetler anlamına gelen, anti-apartheid görüşleri ile 1993'te Nobel Barış Ödülü'ne, Amerika Birleşik Devletleri Başkanlığı Özgürlük Madalyası'na ve Sovyet Lenin Nişanı da dahil olmak üzere 250'nin üzerinde ödüle layık görülmüştür.

“Galip asla vazgeçmeyen bir hayalperesttir.”

*“Önemli olan derinin
rengi değil değerlerinin
rengidir.”*

Çocukluk ve eğitim

“Mücadele benim hayatımdır.”

Nelson Rolihlahla Mandela, özgürlüğün hayalini kurmanın bir mücadele olması, ırkçı ayrımcılığa ve sömürgeciliğe karşı durmaktan vazgeçilemeyeceği gibi düşünceleri kaderine alarak 18 Temmuz 1918’de Güney Afrika’nın Transkei, Mvezo köyünde doğdu. Gadda Henry Mphakanyiswa ve Gadda’nın dört karısından birisi olan Noqaphi Nosekeni’nin çocuğudur. İlerleyen yaşlarında isminin anlamı, tüm baskıcı rejimler için büyük bir ironi olacaktır. Çünkü Mandela’nın anadili olan Xhosa dilinde Rolihlahla ismi “baş belası” anlamına gelir. Bunun dışında birçok ismi daha vardır. Soyadı ise dedelerinden birinden gelir.

Mandela'nın babası Gadla o yıllarda, Mvezo bölgesindeki Thembu kabilesinin şefidir. Her ne kadar bir şef de olsa, o dönemde iktidarı elinde tutan İngiliz hükümetinin kontrolü altında görev yapar. Babası bir şef olduğu ve ailesi kraliyet soyundan geldiği için Mandela'nın da babasının yaşına geldiğinde, bir şef olması beklenir ancak, Mandela çok küçükken babası, bir İngiliz hâkiminin önüne çıkmayı reddederek İngiliz hükümetine karşı isyan eden bir şef olur. Elbette bunun sonuçları olacaktır. Şefliği ve serveti elinden alınarak evini terk etmek zorunda bırakılır. Mandela ve üç kız kardeşi için anneleriyle birlikte, memleketleri olan Qunu'ya geri dönmek ve birdenbire büyük bir fakirlik içerisine düşmek gibi yeni ve zorlu bir hayat başlar.

Kerpiçten yapılmış bir kulübede yaşamlarını sürdürmeye çalışırlar. O günlerde Mandela henüz bir bebek olduğu için, denilebilir ki o, ailesinin zengin hayatını hiç yaşamamıştır. Çiftçilikle ve hayvancılıkla geçinirler. Mandela'nın ilk işi köyün diğer erkek çocukları ile çobanlık yapmaktır. Yıllar sonra kendisine o günler sorulduğunda şu cevabı verecektir:

“Büyük bir hayat yaşadım. Çok zorluklar çektim. Cumhurbaşkanı oldum. Ama hâlâ, hayatımın en güzel günlerinin çobanlık yaptığım günler olduğunu düşünüyorum. En çok da geceleri büyüklerin anlattığı hikâyeleri dinlemek.”

İmkânsızlıklar içerisinde yaşanan bir köy hayatında, gece olunca köylüler bir ateşin etrafında oturup çocuklara hikâyeler anlatırlar. Bu hikâyelerin temeli ise Mandela'nın yaşam felsefesi olur. Anlatılan hikâyelerin çoğunlukla başlığı, beyaz adam gelmeden önceki güzel hayatlarıdır. Mandela o yaşlarda henüz meselenin ne olduğu ile ilgili bir fikir sahibi değildir ancak öğrenmekte ve yavaş yavaş anlayarak büyümektedir.

Yedi yaşına geldiğinde yerel bir misyoner okulunda ilk öğrenciliğine başlar. Okula başlayan her çocuğa dönemin yönetimi Afrika kökenli isimlerin söylenmesi zor olduğu gerekçesi ile bir isim takmaktadır. Mandela'nın İngiliz öğretmeni de Rolihlahla, Mandela'ya "Nelson" adını verir. Rolihlahla Mandela artık, Nelson Mandela olarak anılacaktır.

Zenginliği tatmamış olan Nelson Mandela, çobanlık ve okul nedeniyle mutlu bir çocukluk geçirmektedir. Ama her şey böyle devam etmez.

Dokuz yaşına girdiğinde babası ölür. Babasının son isteğine göre Mandela, Thembu'nun başkenti Mqhekezweni'de yaşamaya gönderilir. Mqhekezweni'de bulunan kabile şefi Jongintaba Dalindyebo'nun himayesinde eğitimi devam eder. Babasının dostu olan bu şef, zengin ve güçlüdür. Babası ölümünden önce verdiği bu karar ile aslında oğlunun daha iyi bir gelecek yaşamasını hedeflemiştir. Gerçekten de öyle olur. Mandela, daha iyi imkânlarla yeni bir misyoner okuluna gider ve şefin yanında bir liderin nasıl davranması gerektiğini öğrenir.

Hayatının ilerleyen safhalarında Mandela, Dalindyebo ailesine minnettarlığını hep vurgular.

16 yaşına geldiğinde, birkaç yüz kilometre uzaklıkta bulunan bir Metodist yani Hıristiyanlığın Protestanlık mezhebine bağlı bir manevi düşünce sistemini merkez alan bir okula yatılı okumak üzere gider. 19 yaşına geldiğinde ise bu okuldan mezun olur ve yine Metodist bir kolej olan Healdtown'a kaydolar.

Okul hayatının tamamı ilk günden itibaren oldukça başarılı geçerken, diğer yandan boks, futbol ve uzun mesafe koşuları ile de ismi duyulur.

Mandela 1939'da mezun olur. Ardından yüksek prestijli bir okul olan Fort Hare Koleji'nde lisans eğitimine başlar. Ardındansa hukuk fakültesine devam etmeyi planlamaktadır. Ancak Fort Hare'deki eğitimi başlarken artık ülkesinde olup bitenlere karşı duran duygu ve fikirleri de netleşmeye başlamıştır. Bir öğrenci protestosuna katılır ve ardından sınır dışı edilerek eğitimini yarıda bırakır.

Şef Dalindyebo'nun köyüne döndüğünde büyük bir kızgınlıkla karşılaşılır ve şef hem Nelson'u hem de kendi oğlu Justice'i evlendirmeye karar verir. İki genç ise buna itiraz edip kaçarlar.

“Bir insanın inandığı hayatı yaşama hakkı reddedildiğinde, kanun kaçağı dahi olacak kadar çaresiz kalabilir.”

Kaçabilmek içinse Şefin hayvanlarından bazıları-
nı gizlice satarlar. Nelson'un yeni hayatı, her Őeyin çok
daha büyük yaşandığı Güney Afrika'nın başkenti Jo-
hannesburg'da devam edecektir.

“Bir lider, bir çoban gibidir.
Sürüsünü uçuruma doğru yürütmemelidir.”

*“Eğer içinizdeki ışığı
dışarı çıkarabilirsiniz,
çevrenizdekiler bunu
görecektir.”*

Mandela'nın isimleri ve evlilikleri

“Bizi farklı kılan, bizlere nelerin bahşedildiği değil, bize verilenlerle neler yaptığımızdır.”

Nelson Mandela birçok isimle anılır. Doğum adı Rolihlahla'dır. “Ağaç dalını çekmek” anlamına gelir ve Xhosa ismidir. Halk arasında ise “sorun çıkarıcı” anlamına gelir. Babası ona bu ismi vermiştir.

Daha sonra öğretmeni Mdingane'nin kendisine verdiği ve hayatı boyunca en çok anılacağı ismi alır ve Nelson Mandela olur. Öğretmenin neden kendisine Nelson ismini verdiği bilinmemektedir. Nelson Mandela'nın anıldığı her ismin anlamı ve hikâyesi bulunmaktadır.

Diğer bir isim ise Madiba'dır. Bu isim Mandela'nın üyesi olduğu klanın yani aşiretin adıdır. Afrika'da bir klan adı, bir kişinin soyundan geldiği ataya atıfta bulunduğu soyundan çok daha önemli kabul edilmektedir. Madiba, 18. yüzyılda Transkei'de hüküm süren bir